

มาตรการทางกฎหมายในการประกันภัยพืชผลเกษตร

ศักดิ์ชัย ดีละม้าย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN : 974-9554-80-9

Legal Measure in Crop Insurance

Sakchai Deelamai

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN: 974-9554-80-9

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และนายอำนาจ สุกเวชย์ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งทั้งสองท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้แนวคิดต่างๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลเอกสาร พร้อมทั้งตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสิ้นเรียบร้อยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนอีกเช่นกัน

เหนือสิ่งอื่นใด คือความรัก ความเข้าใจ และกำลังใจจากบิดา มารดา และพี่ชายของผู้เขียน ซึ่งให้การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของผู้เขียนตลอดมา รวมทั้งกำลังใจจากเพื่อนๆ ที่คอยติดตามและเป็นแรงกระตุ้นการศึกษาของผู้เขียนจนประสบความสำเร็จสมความตั้งใจ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านที่ไม่อาจกล่าวนามในที่นี้ได้หมด

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีคุณค่าทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้แก่บุคคลสำคัญที่ได้กล่าวข้างต้น และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอันเป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน

สุดท้ายนี้หากมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องแต่ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศักดิ์ชัย ดีละม้าย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 สภาพปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. ทฤษฎีและแนวคิดความหมายประเภทการประกันพืชผลเกษตร.....	5
2.1 ความหมายของการประกันภัยพืชผลเกษตร.....	5
2.2 ประเภทของการประกันภัยพืชผลเกษตร.....	6
2.2.1 ภัยที่รับประกัน.....	7
2.2.2 ชนิดของพืชที่รับประกัน.....	8
2.2.3 ผู้บริหารงานรับประกัน.....	8
2.2.4 การสมัครเป็นผู้เอาประกัน.....	9
2.3 หลักและวิธีการทั่วไปในการประกันภัยพืชผลเกษตร.....	9
2.3.1 ประเภทการรับประกันภัยเฉพาะภัยใดภัยหนึ่ง.....	9
2.3.2 ประเภทการรับประกันภัยเฉพาะภัยใดภัยหนึ่ง.....	19
2.3.3 ประเภทการรับประกันภัยทุกภัย.....	21
2.4 หลักสำคัญของสัญญาประกันวินาศภัย.....	22
2.4.1 หลักส่วนได้ส่วนเสียในเหตุประกันภัย.....	22
2.4.2 หลักสุจริตอย่างยิ่ง.....	33
2.4.3 หลักการชดเชยค่าเสียหายตามความเป็นจริง.....	38
2.4.4 หลักการเฉลี่ย.....	43
2.4.5 หลักการรับช่วงสิทธิ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.6 หลักสาเหตุใกล้ชิด.....	46
2.5 ความเสี่ยงในภาคเกษตรกรรมไทย.....	49
2.5.1 ความเสี่ยงในด้านการผลิต.....	49
2.5.2 ความเสี่ยงด้านการตลาด.....	50
2.5.3 การจัดการความเสี่ยงภัยทางการเกษตร.....	52
2.6 กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงภัย.....	54
2.6.1 ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต.....	54
2.6.2 ยุทธศาสตร์ด้านการตลาด.....	55
2.6.3 ยุทธศาสตร์ด้านการเงิน.....	55
2.7 แนวคิดของการประกันภัยพืชผลเกษตร.....	55
2.7.1 แนวคิดของการประกันภัยพืชผลเกษตรในต่างประเทศ.....	56
2.7.2 แนวคิดของการประกันภัยพืชผลเกษตรในประเทศไทย.....	58
2.8 ประโยชน์ของการประกันภัยพืชผลเกษตร.....	61
3. มาตรการทางกฎหมายในการประกันภัยพืชผลในประเทศต่างๆ	
เปรียบเทียบกับประเทศไทย.....	64
3.1 การประกันภัยตามหลักกฎหมายต่างประเทศ.....	64
3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	64
3.1.2 ประเทศแคนาดา.....	66
3.1.3 ประเทศญี่ปุ่น.....	68
3.1.4 สรุปหลักเกณฑ์ทางกฎหมายประกันภัยพืชผลเกษตรของต่างประเทศ.....	70
3.2 การประกันภัยพืชผลเกษตรตามหลักกฎหมายไทย.....	78
3.2.1 ความหมายของการประกันภัย.....	79
3.2.2 ประเภทของพืชผลเกษตรที่รับประกันภัย.....	79
3.2.3 รูปแบบการประกันภัย.....	79
3.2.4 บุคคลผู้เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัยพืชผลเกษตร.....	80
3.2.5 เบี้ยประกันภัย.....	85
3.2.6 สาเหตุที่ทำให้โครงการนำร่องการประกันภัยพืชผลเกษตร	
ในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จ.....	85

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 เปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยประกันภัยของไทยกับกฎหมาย	
ประกันภัยพืชผลเกษตรของต่างประเทศ.....	86
4. วิเคราะห์หลักเกณฑ์การประกันภัยพืชผลเกษตร.....	91
4.1 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องทางกฎหมาย	
ว่าด้วยประกันภัยของไทย.....	91
4.2 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องทางกฎหมาย	
ของร่างพระราชบัญญัติประกันภัยทางการเกษตร พ.ศ.	94
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	96
5.1 บทสรุป.....	96
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	101
5.3 แนวทางในการจัดให้มีกฎหมายประกันภัยพืชผลเกษตร.....	104
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก. ตารางข้อมูล.....	110
ภาคผนวก ข. พระราชบัญญัติการประกันภัยเกี่ยวกับสหพันธ์พืช	
(แก้ไขเพิ่มเติม)ของสหรัฐอเมริกา.....	117
ภาคผนวก ค. แผนการประกันภัยทางการเกษตรของญี่ปุ่น.....	159
ภาคผนวก ง. การระบุกฎเกณฑ์ของภัยพืชและปศุสัตว์ที่สามารถประกันภัย	
ของแคนาดา.....	177
ภาคผนวก จ. ร่างพระราชบัญญัติประกันภัยทางการเกษตร พ.ศ.	180
ประวัติผู้เขียน.....	193